Teitl: Ffoaduriaid

Teitlau	Erthygl 1: Ffoi – Pa ddewis?	Erthygl 2: Arweinwyr Crefyddol yn Ffoaduriaid	Pwy yng Nghymru sy’n helpu’r ffoaduriaid?
Rhesymeg	**YMWADIAD**: Mae'r Nodiadau i Athrawon wedi'u diweddaru er mwyn gallu defnyddio'r adnodd drwy Gwricwlwm i Gymru. Wedi dweud hynny, mae cynnwys yr erthyglau wedi'i archifo ac nid yw'r wybodaeth wedi'i diweddaru. Mae'r erthyglau yn cael eu cadw ar y wefan gan fod y cynnwys yn parhau i fod yn berthnasol i Gwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg. **Pedwar diben 'Cwricwlwm i Gymru - Cwricwlwm am Oes'** **Drwy ddysgu am Ffoaduriaid fel rhan o'u gwersi addysg Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, bydd cyfleoedd i ddysgwyr ddatblygu yn:** • Ddysgwyr uchelgeisiol, galluog sy'n gallu egluro'r syniadau a'r cysyniadau maen nhw'n eu dysgu; • Unigolion iach a hyderus sydd â gwerthoedd cadarn ac sy'n sefydlu eu credoau ysbrydol a moesol; • Cyfranogwyr mentrus, creadigol sy'n rhoi o'u hegni a'u sgiliau er budd pobl eraill; • Dinasyddion moesol, dysgedig a fydd yn ymgysylltu â materion cyfoes yn seiliedig ar eu gwybodaeth a'u gwerthoedd. **Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg yn y Cwricwlwm i Gymru** **Drwy ddarllen a defnyddio'r erthyglau yn eu gwersi Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, caiff dysgwyr gyfleoedd i:** • Ymgysylltu â chwestiynau athronyddol a thyngedfennol, a'u harchwilio • Ymgymryd ag ymholiadau ac ymgysylltu â ffynonellau o ddoethineb ac athroniaethau • Datblygu a mynegi eu safbwyntiau dysgedig eu hunain • Defnyddio eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth am safbwyntiau byd-eang crefyddol a heb fod yn grefyddol i feddwl yn feirniadol am eu gwerthoedd eu hunain • Archwilio'r ffyrdd mae argyhoeddiadau athronyddol crefyddol a heb fod yn grefyddol wedi dylanwadu ar brofiad dynol drwy gydol hanes • Gwerthuso amrywiaeth o ffynonellau crefyddol a heb fod yn grefyddol a defnyddio tystiolaeth ohonynt i ymgysylltu â materion moesegol a moesol • Archwilio credoau ac arferion pobl yn eu cymuned, yng Nghymru ac yn y byd ehangach ac ymateb yn sensitif iddynt • Datblygu gwerthoedd cadarn a sefydlu eu credoau moesol a'u hysbrydolrwydd • Trafod eu persbectifau eu hunain a phersbectifau eraill, a myfyrio arnynt **Y lens Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg** **Drwy ddarllen a defnyddio'r erthyglau yn eu gwersi Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, caiff dysgwyr gyfleoedd i archwilio amrywiaeth o gysyniadau yn ymwneud â Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg drwy'r is-lensys isod:** • Chwilio am ystyr a diben;		

Teitlau	Erthygl 1: Ffoi – Pa ddewis?	Erthygl 2: Arweinwyr Crefyddol yn Ffoaduriaid	Pwy yng Nghymru sy'n helpu'r ffoaduriaid?
	• Y byd naturiol a phethau byw; • Hunaniaeth a pherthyn; • Awdurdod a dylanwad; • Perthnasoedd a chyfrifoldeb; • Gwerthoedd a moeseg; • Taith bywyd; Noder bod Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg yn cael eu pennu'n lleol drwy faes llafur cytunedig. Mae gan bob awdurdod lleol ei faes llafur cytunedig ei hun ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg y mae'n rhaid i ysgolion ei ystyried. Mae pob maes llafur sydd wedi'i gytuno wedi ystyried fframwaith y Cwricwlwm i Gymru a chanllawiau Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg y cyfeirir atynt uchod ac isod. **Dolenni Defnyddiol:** **Canllawiau Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg** - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/designing-your-curriculum/#religion,-values-and-ethics-guidance **Canllawiau Dyniaethau Hwb** - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities **Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig** - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/statements-of-what-matters/ **Themâu Trawsgwricwlaidd** - https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/humanities/designing-your-curriculum/#cross-cutting-themes		
Geirfa allweddol	Datganiad Cyffredinol o Hawliau Dynol, Ffoadur, Crynwyr, William Penn, Pennsylvania, Eglwys Anglicanaidd, IS – Islamic State, Yazidiaid, Jihadwyr, Cwrdiaid	Ffoaduriaid, Dioddefaint, Cydymdeimlad, Creulondeb, Proffwyd, Hijrah, Arweinydd ysbrydol, Gormesu, Hawliau, Llysgennad, Tosturi, Heddychlon, Di-drais.	Ffoadur/ffoaduriaid, Ffoi, Cyfarwydd, Trawmatig, Gwirfoddoli, Breintiedig, Cynulliad Cymru, Noddfa, Lloches, Angenrheidiol, Datganoledig, Gwrthwynebus, Tŷ capel,

Teitlau	Erthygl 1: Ffoi – Pa ddewis?	Erthygl 2: Arweinwyr Crefyddol yn Ffoaduriaid	Pwy yng Nghymru sy’n helpu’r ffoaduriaid?
			Eglwys Uniongred, Ddiwahân, Cymuned ffydd.
Geiriau chwilio	Casineb, Ymosodiadau rhyddid, Ffoi, Hawliau eglwys, Gwleidyddol, Economaidd, Cristnogion, Irac, Syria, Cenhedloedd Unedig, Proffwyd, Ffoadur/ffoaduriaid, Hijrah, Dalai Lama, Muhammad, Tosturi, Iesu Grist, Gwersyll, Noddfa, Lloches, Diogelwch, Eglwys Uniongred, Croeso, Cymorth, Cynulliad Cymru,		

<table>
<tr><th>Teitlau</th><th>Erthygl 1: Ffoi – Pa ddewis?</th><th>Erthygl 2: Arweinwyr Crefyddol yn Ffoaduriaid</th><th>Pwy yng Nghymru sy’n helpu’r ffoaduriaid?</th></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">Perygl.</td></tr>
<tr><td>Tasgau ymestynnol</td><td colspan="3">Enghreifftiau o dasgau ysgrifennu estynedig sy’n gofyn i’r disgyblion i ddefnyddio’r 3 erthygl, cyfeirio at gredoau/dysgeidiaethau ac arferion crefyddol wrth ymateb i gwestiynau sylfaenol/crefyddol.
• “Mae’r Datganiad ar Hawliau Dynol yn fwy gwerthfawr i’r ffoadur na chrefydd.” Trafodwch.
• Sut a pham mae cymunedau ffydd yn helpu ffoaduriaid? (e.e. traethawd, dialog, datganiad ar wefan cymuned grefyddol)
• “Yn gymaint ag i chi ei wneud i un o’r lleiaf o’r rhain fy mrodyr, i mi a gwnaethoch.” Beth yw arwyddocâd y ddameg hon i’r Cristnogion sy’n cefnogi’r ffoaduriaid sy’n dod i Gymru. (e.e. ysgrifennu ymson o safbwynt Cristion/aelod o Cytûn)
• ‘Mae teulu o ffoaduriaid wedi cyrraedd eich pentref, ysgrifennwch lythyron i’r mudiadau lleol (e.e. cyngor plwyf, addoldai lleol, clybiau a chymdeithasau) yn esbonio pam yr ydych am i’r gymuned estyn croeso iddynt. (e.e. ysgrifennu perswadiol/ystyried y gynulleidfa)
• Mae’r ‘Cyngor Ffoaduriaid Cymru yn elusen sy’n cefnogi’r ffoaduriaid sy’n symud i Gymru. Un o’r cwestiynau sydd ar y ffurflen gais i wirfoddolwyr yw, ‘Pam ydych am wirfoddoli gyda’r Cyngor Ffoaduriaid Cymru? Beth fyddai’ch ateb chi /Cristion/Mwslim/Bwdhydd/
• anffyddiwr? (e.e. llenwi ffurflen ar wefan y WRC/CFfC , tasg llafaredd er mwyn paratoi at ‘gyfweliad’)
• “Mae’n amhosib helpu’r miloedd sy’n ffoi!” Beth yw’r ymatebion crefyddol ac anghrefyddol i ‘broblem’ y ffoaduriaid?
• Ai ‘fi’ neu ‘ni’ ddylai helpu’r ffoaduriaid? (e.e. trafodaeth ddosbarth, araith berswadiol, llythyr ar gyfer y papur bro)
• Mae crefydd yn fwrn ac yn fendith i ffoaduriaid. Gan gyfeirio at brofiadau 3 neu 4 o ffoaduriaid, esboniwch ystyr y datganiad.
• A yw derbyn ‘hawliau’ yn gosod ‘cyfrifoldebau’ arnom? (e.e. trafodaeth – os ydym am yr hawl i ddianc, rhaid derbyn cyfrifoldeb dros eraill)
• Nid ymatebion crefyddol sydd eu hangen ar y ffoaduriaid sy’n dod i Gymru. Trafodwch. (e.e. anghenion ymarferol ac ysbrydol)</td></tr>
<tr><td>Tasgau dosbarth

I</td><td>1. Gellir gofyn i’r disgyblion ysgrifennu darn creadigol yn seiliedig ar yr her sy yn y paragraff cyntaf.

2. Gellir gofyn i’r disgyblion wneud gwaith ymchwil i’r gwrthdaro rhwng y Crynwyr a’r Eglwys. Yna cyflwyno deialog rhwng swyddog o’r Eglwys a Chrynwr</td><td>1. Chwiliwch ar y Rhyngrwyd am hanes Aylan Kurdi. Sut wnaeth yr hanes ddeffro llawer i dynged ffoaduriaid o’r Dwyrain Canol?

2. Darllenwch ymhellach am hanes geni Iesu Grist ar ddechrau Efengyl Mathew a Luc. Rhestrwch yr hyn sy’n debyg ac yn wahanol i sefyllfa ffoaduriaid heddiw. Gallwch</td><td>1. Ysgrifennu rhestr. Rhaid gadael eich cartref o fewn 24 awr. Does dim modd cario mwy nag un bag – beth fyddech chi’n ei roi yn y bag? Lluniwch restr. Trafod y rhestrau ymhellach mewn grwpiau a dadlau o blaid/yn erbyn cynnwys y gwahanol eitemau a ddewiswyd.</td></tr>
</table>

Teitlau	Erthygl 1: Ffoi – Pa ddewis?	Erthygl 2: Arweinwyr Crefyddol yn Ffoaduriaid	Pwy yng Nghymru sy'n helpu'r ffoaduriaid?
	3. Gellir cael trafodaeth ddosbarth ar y testun - 'A oes unrhyw werth i Ddatganiad y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Dynol yn y byd heddiw.' 4. . Gellir gofyn i'r plant ymchwilio i hanes un o'r Crynwyr wnaeth ffoi I Pennsylvania ee Rowland Ellis Dolgellau. A oes cysylltiad rhwng Pennsylvania a Chymru heddiw? 5. Gellir gofyn i grwpiau ddewis un o'r enghreifftiau yn yr erthygl neu enghraifft arall o'u dewis a gofyn iddynt lunio eitem newyddion, teledu neu radio yn cyflwyno'r rhesymau crefyddol am ffoi 6. Fel gwaith cartref gellir gofyn iddynt ymchwilio ymhellach un o'r enghreifftiau yn yr erthygl. 7. Byddai modd gwahodd os yn bosibl rhywun sydd wedi ffoi oherwydd rhesymau crefyddol i drafod y mater ymhellach gyda'r disgyblion a rhoi cyfle iddynt eu holi.	wneud dwy golofn - tebyg ac annhebyg. 3. Un o ddamhegion enwocaf Iesu yw Dameg Barnu'r Cenhedloedd- **Efengyl Mathew 25:31-40.** Beth mae Iesu'n ceisio'i ddweud yn y ddameg hon a beth yw'r neges inni o ran sefyllfa ffoaduriaid ein byd? Rhowch sylw arbennig i'r geiriau – 'Yn wir, rwy'n dweud wrthych, yn gymaint ag i chwi ei wneud i un o'r lleiaf o'r rhain fy mrodyr, i mi y gwnaethoch'. 4. Ni chafodd gwaith cynnar y Proffwyd Muhammad lawer o groeso gan bobl Makkah. Chwiliwch am wybodaeth bellach am y cyfnod hwn yn ei fywyd, e.e. ceir hanes enwog amdano'n cuddio mewn ogof pan wnaeth y pryfaid cop/corynnod we dros y fynedfa er mwyn twyllo'r sawl oedd yn ei erlid. (Gweler y DVD 'Animated World Faiths- Muhammad' gan Channel 4) 5. Mae'r Dalai Lama'n enwog am ei ddywediadau bachog. Chwiliwch am rai ohonynt gan eu gosod o dan benawdau yn ôl eu thema: hapusrwydd, ffydd, ymdrechu, daioni, tosturi/cydymdeimlad. Gweler y safle: https://www.brainyquote.com/quotes/aut	2. Gwnewch ymchwil i brofiadau un neu fwy o ffoaduriaid, er enghraifft Sidra sy'n rhannu ei phrofiad o fyw mewn gwersyll i ffoaduriaid: https://www.youtube.com/watch?v=mUosdCQsMkM neu Yusra Mardini a ddaeth yn nofwraig Olympaidd: http://www.bbc.co.uk/sport/olympics/36604675 3. Gwaith Cartref: holi 10 o bobl am eu hagwedd tuag at ffoaduriaid – eu croesawu neu yn wrthwynebus. Cofnodi'r canlyniadau neu lunio taflen *+ a – derbyn Ffoaduriaid I Gymru* 4. Llunio cerdyn croeso i'w roi trwy ddrws teulu o ffoaduriaid sy'n symud i'r ardal. 5. Creu ffilm fer yn cyflwyno'r ardal i ffoaduriaid 6. Creu rhestr o ymadroddion Cymraeg allweddol y dylai'r ffoaduriaid ddod yn gyfarwydd â hwy. 7. Ysgrifennu paragraff yn disgrifio teimladau ffoadur yn gadael ei gartref/ neu yn cyrraedd cartref newydd mewn gwlad newydd. 8. Crefft – creu blodyn allan o bapur. Dylid

Teitlau	Erthygl 1: Ffoi – Pa ddewis?	Erthygl 2: Arweinwyr Crefyddol yn Ffoaduriaid	Pwy yng Nghymru sy'n helpu'r ffoaduriaid?
		hors/d/dalai_lama.html 6. Gan wneud defnydd o safle gwe swyddogol y Dalai Lama ymchwiliwch i un agwedd o'i waith; e.e. Ymateb y Dalai Lama i'w fywyd ef ac eraill o Tibet fel ffoaduriaid. http://www.dalailama.com 7. Ysgrifennwch lythyr at eich Aelod Cynulliad neu Aelod Seneddol yn mynegi eich barn chi ar sut y dylid ymateb i argyfwng ffoaduriaid heddiw. Cofiwch gyfeirio at Iesu Grist, Muhammad a'r Dalai Lama wrth lunio eich dadleuon. 8. Lluniwch boster fel ymateb i argyfwng ffoaduriaid. Bydd angen dyfyniadau perthnasol o'r gwaith darllen.	arddangos y gair Diolch ar y blodyn. 9. Cynllunio gwersyll ffoaduriaid delfrydol ar bapur. 10. Ysgrifennu paragraff yn crynhoi hanes Yusra Mardini 11. Ysgrifennu paragraff yn egluro, petai rhaid ffoi o Gymru, pam fydden nhw am ddod yn ôl yma wedi i'r perygl gilio
Adnoddau pellach	**Dolenni cyswllt/Llyfrau** Y Stafell Ddirgel – Manon Eames Y Rhandir Mwyn – Manon Eames http://www.bbc.co.uk/cymru/canolbarth/hanes/pages/crynwyr.shtml http://www.bbc.co.uk/cymru/hanes/safle/themau/mudo/crynwyr_america.shtml https://www.theguardian.com/world/2014/aug/07/who-yazidi-isis-iraq-religion-	e,e, Beibl.net Gwefan y Dalai Lamai	Achub y Plant – dau fideo https://www.youtube.com/watch?v=RBQ-IoHfimQ https://www.youtube.com/watch?v=nKDgFCojiT8 Clouds Over Sidra: https://www.youtube.com/watch?v=mUosdCQsMkM – Yusra Mardini a ddaeth yn nofwraig Olympaidd: http://www.bbc.co.uk/sport/olympics/366046

Teitlau	Erthygl 1: Ffoi – Pa ddewis?	Erthygl 2: Arweinwyr Crefyddol yn Ffoaduriaid	Pwy yng Nghymru sy'n helpu'r ffoaduriaid?
	ethnicity-mountains		75 Cymorth Cristnogol – Ffoi i'r Aifft: http://www.christianaid.org.uk/cymru/news/escape-completed.aspx?Page=2 Cyngor Ffoaduriaid Cymru: http://wrc.wales/
	Mae Oxfam yn cynnig hyfforddiant rhad ac am ddim ym Mangor er mwyn helpu ysgolion i gyflwyno'r thema i ddisgyblion. http://www.oxfam.org.uk/education/teacher-support/inset-workshops-for-schools/wales/free-cpd-in-wales **Dyma fanylion cyswllt y swyddog addysg** **VICKY LEECH | Cynghorydd Addysg ag Ieuenctid | Education and Youth Advisor** VLeech@oxfam.org.uk		